

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח הקבלה

בס"ד | גיליון מס' 216

פרשת משפטים

כיצד לא היה איש במשרד בעת הפיגוע?

נעשה ונשמע! (כ"ד, ז)

את חייו ייפתרו בידי כדור קטנטן שקוטרו פחות מסנטימטר? איך יחולל כדור פיצפון שכזה מהפך בריאותי מקיף?!

והתשובה ברורה: כי כדור קטן, קטנטן ככל שיהיה, אם הוא נלקח באופן עקיף ורציף ונושא בתוכו את האיכויות הדרושות - יש בו כח משמים לרפא מחלה ולהבריא אדם, להעניק חיים חדשים לאדם גדול וכבד משקל. כי בכדור הקטן יש נוסחה עוצמתית, שלקייחה בעקביות - מחוללת מהפך בגוף הגדול!

כך ממש בקבלה טובה: היא יכולה להיות קטנה, עוסקת במצוה אחת, במנהג אחד,

בהקפדה אחת. בתוספת 10 דקות לימוד ביום, באמירת ברכות הנהנין מתוך הכתב, בכוונה מדוקדקת ועקבית בשתי ברכות בתפילת שמונה עשרה, בשמירת עיניים מוקפדת בנסיעה יומיומית קבועה, בעשיית מעשה חסד מדי יום ביומו, או בשעתיים יומיות של מלחמה עיקשת למנוע שמיעת כל דבר לשון הרע או ניבול פה חלילה.

כל אלו הם דברים שאולי נראים קטנים, אך מהרגע שהם הופכים לקבועים, יציבים, חזקים, מבוססים, כאלה שמוכנים להילחם עליהם בכל מחיר - באותו רגע הם הופכים למנופים רוחניים רבי עוצמה, שיש בהם לחולל שינוי מקיף מן הקצה אל הקצה, ולרומם את הרוח והלב לקירבת אלוקים עוצמתית וכבירה כשאיפתנו הטהורה. זהו המסר הטמון בדברי עם ישראל לפני מתן תורה המובאים בפרשת השבוע: 'נעשה ונשמע' - הרינו מקבלים על עצמנו!

הבה נחפש את אותו פרט, את אותה קבלה שאנו יכולים לעמוד בה, ונקבע אותה בליבנו. תוספת בלימוד התורה,

תוספת כוונה בתפילה, מידה טובה שנקנית, שמירת הפה והעיניים, או כל קבלה אחרת. לא גודל הקבלה קובע, אלא המסירות, המאמץ, המלחמה העיקשת לעמוד בה, אלו שמעניקים את הכח שהקבלה תפתח לנו דף חדש בחיים, ותעניק לנו חיים מלאי משמעות רוחנית וקשר תמידי עם אבא שבשמים!

ספל מים שחולל מהפך...

ארץ האלפים הקסומה, העיירה ארוזה שבשווייץ העטופה בירוק-סגול-לבן מרהיב. בדרך לא דרך התגלגל לכאן בחור צעיר, שמוצאו ממשפחה המקפידה על קלה כבחמורה, שעברו עליו כמה משברים, והם גרמו לו לינוח את דרך התורה, עליה גדל וחונן. הריו של הבחור חשו כי עולמם חרב עליהם, את כאב ליבם וסאת יגונם לא ניתן לתאר...

הבחור הגיע לארוזה שבשווייץ, והוריו הכאובים נמנו וגמרו לחפש דרך למצוא מסילות ללבבו ולהשיבו לכור מחצבתו. בתום מחשבה מאומצת, פנו ההורים אל הגאון

השאיפה שמאחדת את כולנו, הרצון המשותף לכל יהודי באשר הוא, הוא להתקרב לאבא שבשמים ולהתחבר אליו בקשר אמיץ וחזק. אנו יודעים ומבינים כי רוממות הרוח האמיתית ותחושת האושר הפנימי יגדלו ויפרחו, ככל שנתקרב לבורא עולם, ככל שנרגיש שאנו עושים את רצונו, ככל שנחוש שאנו מחוברים לקיים הוראותיו.

ובכל זאת, העולם שלפנינו מלא באתגרים ומשימות, דאגות ובעיות, עד שלא תמיד אנו יודעים איך לפעול וכיצד להשיג את אותה שאיפה נכספת. קירבת ה' והקשר עמו דורשים שינויים מסויימים - אם בסדר היום, אם בהתנהלות ואם בהרגלים שכבר

הפכו לטבע, ואנחנו מתקשים להחליט במה למקד מאמץ, וכיצד להצליח להתקדם לעבר היעד הנכסף. אנחנו גם יודעים שמדובר בשאיפה להצליח במהלך לא קל - ודווקא לכן עלולים אנו להפוך לנבוכים ומבולבלים, בלי לדעת כיצד לפעול.

האם יש דרך להגיע אל היעד? האם יכול יהודי להתנתק מהרגליו ולהתרומם טפח קדימה? האם אפשרי להצליח לבודד רעשי רקע לטובת התקדמות רוחנית? וכיצד ניתן להצליח להתקדם כשכל כך הרבה שאיפות רוחניות נלחמות על ליבנו?!

התשובה היא, שיש פיתרון לכל השאלות הללו, וקוראים לך 'קבלה טובה'. אדם מקבל על עצמו קבלה אחת, ממוקדת, עניינית, שנוגעת לנושא אחד. היא יכולה להיות קבלה קטנה, אבל היא חייבת להיות קבלה שהוא יכול לעמוד בה באופן יציב, קבלה אותה יוכל ליישם במאמץ קל יחסית, וכך יוכל להבטיח את העמידה בתקנון הקבלה הזו.

וקבלה אחת קטנה - שהיא יציבה ובטוחה וקבועה ואינה ניתנת לשינוי - היא מנוף אמיתי למהפך רוחני מקיף, בכוחה לשנות אדם מן הקצה אל הקצה. לא בקפיצות גדולות, אלא בהרבה צעדים קטנים, אך עקביים, יציבים ומבוססים שעולים במעלה ההר המוביל אל קירבת ה', שממוקדים בשאיפה לגעת באושר הרוחני הנצחי.

כמו בכל דבר רוחני, לא הכמות קובעת אלא האיכות. אם הקבלה היא איכותית, קבועה, יציבה, לא זזה, לא משתנה, לא מתבטלת, נושאת עמה נכונות להיאבק על קיומה בכל מחיר - זאת היא קבלה איכותית שבכוחה לחולל את המהפך הנכסף, גם אם מדובר בקבלה של משהו קטן, של מצוה אחת, או אפילו של מנהג טוב אחד. כי היציבות שבקבלה, ההתעקשות עליה, העוצמה שטמונה בעמידה נחושה בקבלה אחת - יש בהן כוחות אדירים למנוף את היהודי להצלחה רוחנית כבירה.

משל למה הדבר דומה, לאדם הסובל ממחלה, ובבואו אל הרופא הוא מתקשה להאמין: הרופא קובע כי עליו ליטול כדור אחד קטן, פעמיים ביום, וזהו! הוא מביט תמיה ונבון: האומנם? האם כל הכאבים שמשתקים אותו ומשבשים

קבלה קטנה, צ'ק גדול...

הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, ראש ישיבת 'באר יעקב', יצא לחו"ל לגייס כספים לטובת הישיבה. הוא ביקש להיפגש עם כמה יהודים אמידים תומכי תורה, וביום מן הימים - בדרכו לאחד מהיהודים הללו - הגיעה שעת תפילת המנחה, והוא נכנס לבית כנסת להתפלל. בסיום התפילה, בעת אמירת 'עלינו לשבח', ניגש אליו יהודי מקומי נכבד, והושיט לו יד לשלום...

מקורביו של רבי משה שמואל מזהים מיד את האיש - הלא הוא אחד מגדולי תומכי התורה, ומנסים להפנות את תשומת לבו של הרב, כדי שישבי בהושטת יד, אך הרב אפילו לא נושא אליו את עיניו. הם מנסים לרמוז בכל דרך, אפילו לוחשים באוזניו כי אחד מגדולי תומכי הישיבה ניצב מולו, ורבי משה שמואל מתעלם מהם, ומוסיף לומר 'עלינו לשבח' בכוונה...

כשסיים את תפילת 'עלינו לשבח', רבי משה שמואל נושא אליו את עיניו הטובות, ואומר כמתנצל: 'היות ו'עלינו לשבח' נאמר בסוף התפילה, לפעמים עלולים חס ושלום להיכשל בזלזול, לומר את הקטע הזה במרוצה, תוך כדי עיסוק במשהו אחר, וכיוצא באלה... לכן קיבלתי על עצמי קבלה טובה, שלא להפסיק באמצע אמירת 'עלינו לשבח' בשום מחיר שבעולם, ולכן לא השבתיך בשלום!'

היהודי האמיד שמע את הדברים, ונפעם מגדלות הנפש. 'זו מתנה יקרה עבורי להיות שותף עם כבוד ראש הישיבה' - לחש בהערצה, 'עם יהודי שלא משנה את קבלותיו הטובות, גם כשעומד נכחו יהודי שנותן לו הרבה כסף... לפיכך אתן לישיבה סכום כפול ומכופל!' - אמר, שלף מכיסו פנקס שיקים ועט מזהב, ורשם המחאה בסכום עתק לטובת הישיבה...

סיפור זה, אותו קיבלנו ממקור מוסמך, מאיר וקורא: לא רק שלא מפסידיים מקבלה טובה, אלא עוד מרוויחים ממנה! יהודי יקר, קבל על עצמך קבלה טובה, ועד מהרה תראה שהיא מביאה בכנפיה את ההצלחה הנשפת, ברוחניות ובגשמיות!

רבי אריה שכתר שליט"א, והציעו כי יסע לארצה, ויזמין את בנם לשמש עבורו כנהג שילוה אותו בדרכים. ההורים ישאו בנטל ההוצאות, והרב ישתדל בימי שהותו בשווייץ להיכנס עם נהגו - הבן האובד לשיחה אישית, שאולי באמצעותה תימצא הדרך להשיבו לחיק התורה.

הרב שכתר שמח להיענות להצעה, אולי יצליח להציל יקר מזולל ולהשיב נפש יהודית אל אביה שבשמים. הוא התקשר אל הבחור ששמח על ההכנסה המזדמנת, והמריא לשווייץ. בשדה התעופה קידם הבחור את פניו, סייע לו לשאת את המזוודות והראהו היכן חונה הרכב. הם הגיעו לשבות בבית המלון בארזה, סעודת ליל שבת עברה עליהם בהתרוממות הרוח, בזמירות ובשיחות נעימות, וכשהסעודה הסתיימה - פנו שניהם לעלות על יצועם, בחדר שבבית המלון.

לפני שפנו לישון, הרב שכתר - כהקפדתו מימים ימימה - מכין נטלה וקערה לנטילת ידיים בשחרית על יד המיטה. הוא לא מכין רק לעצמו... הוא מכין גם לבחור שלצידו, לנהג הנלווה אליו. הרב מציב לצד כל מיטה קערה וספל מים זכים, ועם שחר, לאחר שהוא מתעורר ונוטל את ידיו כהלכה, הוא פונה להעיר את הבחור.

הבחור פוקח עיניים, והרב מקרב אליו את הספל - בכדי שיטול את ידיו, שכן הדבר הראשון שיהודי עושה בקומו בבוקר - הוא נטילת ידיים כהלכה, השראת טהרה עם שחר, כדי שהיום כולו יעבור בטהרה. וכפי שכתב בשולחן ערוך הרב, כי המקפיד על נטילת ידיים כהלכה - קדוש יאמר לו, הוי אומר: הקדושה של יהודי תלויה בנטילת הידיים בבוקר!

ואכן, הבחור מגביה את הספל בידו האחת ונוטל את ידו האחרת שלוש פעמים, מעביר את הספל לידו השנייה ושוב נוטל שלוש פעמים. הרב שכתר מביט בו בתמיהה, שכן נטילת ידיים בשחרית, כמו נטילת ידיים לטהרה ובשונה מנטילת ידיים לסעודה, עליה להיעשות לסירוגין: יד ימין ואחריה יד שמאל, ושוב יד ימין ושוב יד שמאל, ושוב יד ימין ושוב יד שמאל. ואילו הבחור נוטל יד אחת שלוש פעמים ברצף, ואחר כך את היד השנייה שלוש פעמים ברצף, אין זו נטילה כהלכה! הרב נכנס בשיחה עדינה עם הבחור על הנושא, והבין כי הבחור מעולם לא למד את הלכות נטילת ידיים, ולכן אינו יודע כיצד נוטלים כהלכה. הרב שמח ללמד את הבחור כיצד נוטלים ידיים כהלכה - לסירוגין, והבחור קם מהמיטה ומתחיל להכונן לתפילה, כשיום השבת מוסיף לעבור עליהם בשמחה ובאושר.

במוצאי השבת נוסעים השניים לשדה התעופה, הנהג מתלווה אל הרב שכתר ונפרד ממנו בהתרגשות. הבחור מודה על השבת המרוממת שהיתה מנת חלקו, ושואל את הרב אם יש משהו שהרב יוכל להעניק לו כמתנת פרידה. הרב שש ושמח כמוצא שלל רב, כדאי עבורו כל המסע רק בשביל הרגע הזה, והוא משיב ואומר מיד:

'ראה נא בני יקירי, עברנו יחדיו שבת כה מרוממת ונפלאה, אך בזכרוננו נותר חוקק הרגע בו חשת כאב על שלא ידעת את סדר נטילת ידיים שחרית כהלכתו. לפיכך, אבקשך שתקבל על עצמך קבלה טובה קטנה אחת, אך מאוד משמעותית: שתקפיד בכל יום, כל בוקר, לפני קומך מהמיטה - ליטול ידיים כהלכה, לסירוגין, וכך, אדע שזכית להטמיע בק נכס צאן ברזל לדורות עולם, וגם אתה כל בוקר תזכרני לטובה ולברכה!'

הבחור ניאות מיד. הן זו פעולה כה קטנה, נראית כחסרת משמעות. נטילת ידיים? - ממילא הוא עושה זאת, אז יעשה אותה באופן מהודר: לפני הקימה מהמיטה, לסירוגין. אם זה מה שמעניק להרב שכתר אושר - הוא ימלא את מבוקשו בשמחה!

על אתר הבחור קיבל על עצמו את הקבלה הזו, ומני אז החל להקפיד על קיומה. מדי לילה היה מכין ספל מלא מים על יד המיטה, ועם שחר היה נוטל את ידיו לסירוגין, כדת וכהלכה. ולא עבר אלא חודש ימים, עד שהרב שכתר קיבל שיחה נרגשת מהוריו הבחור, והם בישרו לו:

'מאז שהחל בננו להקפיד על נטילת ידיים של שחרית כהלכתה, הוא התחיל לחוש שמשוה בצורת התנהלותו אינו כשורה, שמעמדו כנוטל ידיים כהלכה מחייב עוד חיבור כלשהו לעולם התורה והמצוות, ולכן, בשבועות האחרונים החל לקבוע עתים לתורה!'

הרב שכתר נרגש. אכן, זו בשורה משמחת בהחלט, שהביאה בכנפיה בשורה נוספת: עוד כמה חודשים חולפים, והנה הבחור מתחזק עוד יותר, והוא כבר מתפלל שלוש תפילות ביום בצירוף! אלו הישגים רוחניים שאף לפני כמה חודשים איש לא חלם שישג אותם, והנה כי כן - ההקפדה על הקבלה ליטול ידיים כהלכה הביאה אותו אליהם!

סיפור נפלא זה, המובא בספר 'כי אתה עימד', פותח צוהר לעוצמתה של קבלה, לכור האטומי של האנרגיה הרוחנית שטמון בעמידה על המשמר בכל קבלה טובה, אפילו אם היא קטנה. הנה, הבחור שמצבו הרוחני נחשב אבוד, וברגע שהחל להקפיד ולו על נטילת ידיים כהלכה - מצא לבבו את הדרך לחזור לכור מחצבתו, לשוב לאבא שבשמים בתשובה שלימה!

ואין ספק, כי סגולתה של הקבלה הקטנה אינה בלעדית לאותו בחור, היא יכולה לעבוד אצל כל אחד מאיתנו. כולנו שואפים וכוספים להתקדם, להתקרב, לזכך את הלב, לעבוד את ה' באמת. הדרך מתחילה בקבלה אחת קטנה, וכשמקפידים עליה בלי ויתורים, כשמדקדקים בקיומה בלי פשרות - זוכים להגיע אל היעדים הרוחניים הנכספים.

הבה נחפש את הקבלה 'שלו', את אותו עניין - קטן או גדול, בו אנו יכולים להתחזק. נקבל אותו על עצמנו, נעמוד בו בגבורה, וכך נזכה שבורא עולם יקרב אותנו אליו, ונזכה להגיע לכל הישגים הרוחניים הנשואים!

מה הציל ממוות בטוח?

יום שלישי, כ"ג אלול תשס"א, החל כיום שגרת, עד הרגע בו העולם כולו הוכה בהלם. התאריך התואם בלוח השנה הלועזי הוא ה-11 בספטמבר, תאריך שהפך למושג. זהו היום בו מחבלים מרצחים חטפו ארבעה מטוסים, וביצעו את הפיגוע הגדול בהיסטוריה האנושית - כשהתנגשו ישירות אל תוך מגדלי התאומים שבמנהטן שבארצות הברית, והקריסו אותם לחלוטין, קוברים אלפי הרוגים תחת ההריסות.

ר' משה א., היה אחד היהודים שהחזיק משרד ב'מגדלי התאומים'. כדרכו מדי יום, יצא מביתו שבבורו פארק אל הרכבת, ממנה להגיע לעבודה. באותו היום התעורר מאוחר ואף אמר סליחות, ולכן הגיע בשעה מאוחרת מהצפוי, ואף רץ - מתנשם ומתנשף, בכדי לתפוס את מקומו בקרון הרכבת.

והנה, ברגע בו מתיישב - הוא נזכר במשהו חשוב, חשוב עוד יותר מלהגיע בזמן למשרד. הוא נזכר כי יש משהו חשוב אותו הוא מקפיד לעשות מדי יום, והיום - בשל הלחץ - שכח ממנו. אבל, קבלה זו קבלה...

שנים ספורות לאחור, ר' משה נמנה בין חסידיו של הרה"ק רבי אלטר אלעזר מנחם בידרמן מלעלוב ז"ע, והוא מגיע לרבו ובפיו שאלה פשוטה. מבקש הוא לקבל על עצמו קבלה אחת טובה שיוכל לעמוד בה, לה יתמסר ולמענה יתאמץ.

הרבי שמע את השאלה ואורו עיניו. חסיד מבקש קבלה טובה, שואף להתחזק, כוסף לקירבת אלוקים, ורק מחפש את הדרך הנכונה - באמצעות קבלה שיוכל לקיים. עיניו של הרבי נעצמו ואת פניו אחזו שרעפי קודש, ואז הוא משיב: 'תקבל על עצמך לטבול כל יום במקוה, חוק ולא יעבור!'

ר' משה שומע את ההוראה, וניאות לקבלה על עצמו. בימים כתיקונם זו קבלה די קלה, הוא הכניס את המקוה למסלול הליכתו מדי בוקר, וחש כי הקבלה הזו אכן משרה עליו רוח טהרה נפלאה. לפעמים - כשהוא מיטלטל בדרכים או מתחיל את היום בשעה מוקדמת, נדרש למאמץ כדי להצליח לעמוד בקבלה, ועדיין - הלא זו בדיוק המטרה של קבלה, להתאמץ קצת כדי לעשות את רצון ה', להתחזק במשהו מסויים כדי להצליח להתקרב לאבא שבשמים!

ובדיוק באותו היום, בכ"ג באלול תשס"א, ביום הזה שכח. הוא התעורר מאוחר, והתפילה והסליחות שבוע לפני ראש השנה - כל אלו הכניסו אותו למירוח חסר תקדים. הפגישות מתחילות מוקדם, וכך, המקוה, הקבלה הטובה 'שלו', פשוט נשכחה מלבו... עתה הוא כבר יושב בקרון הרכבת, אך ברור לו כי הוא קם ממקומו ומזנק אל הדלת...

רגע לפני שהקטר נועל את הדלתות, מצליח ר' משה להיחלץ מהקרון. הוא יודע שהפגישות דחופות, ולכן הוא ממנה מאוד לחפש מקווה בקרבת מקום. די מהר הוא מוצא, תוך דקות ספורות הוא טובל, ושב אל תחנת הרכבת, מספיק את הרכבת הבאה, עליה הוא עולה ומתיישב, והיא יוצאת לדרכה.

לפתע - בלימה חדה. כל הנוסעים נבהלים ונרתעים לאחור, מזנקים אל החלונות לראות מה קרה. לגנדי עיניהם הנדהמות הם רואים את המגדל הצפוני שבמגדלי התאומים בוער, כשזנב מטוס נעוץ בקומותיו העליונות! פטריית אש ועשן מתרוממת, והרכבת עוצרת את נסיעתה באחת. הקטר מגיף את הדלתות, והנוסעים המבהלים מתחילים לצרוח. עוד כמה דקות חולפות ושוב נראה מטוס ענק מתנגש אל תוך המגדל הדרומי, המגדל בו מצוי המשרד של ר' משה!

ר' משה נתקף בבהלה. לגנדי עיניו הוא רואה את משרדו בוער באש, ועד מהרה המגדל כולו קורס. שעות ארוכות ארכו עד שנוסעי הרכבת הצליחו להיחלץ מהזירה המסוכנת, ובכל אותן שעות עובר במוחו של ר' משה הרהור מצמרר:

מה היה קורה לולא הקפדתו על קיום קבלת הטבילה במקוה!

הן אם לא היה סב על עקבותיו כדי לעמוד בקבלתו - כי אז היה ספון כבר במשרדו שבמרומי המגדל, והיה מסיים את חייו בטררגדיה נוראית! הקבלה הטובה לטבול במקווה מדי יום הצילה את חייו, פשוטו כמשמעו! ההקרה למען קיום הקבלה הטובה שלו - השאירה אותו חי וקיים!

סיפור מופלא זה, אותו סיפר בנו של האדמו"ר מלעלוב, המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מחדד עד כמה קבלה אחת עשויה לגרום להצלת חיים, יכולה לחולל נס מופלא שכזה. לולא הקבלה הטובה והעקשנות לעמוד בה, לולא היה ר' משה מקפיד לטבול במקווה מדי יום גם במחיר איחור לעבודה - ה' ישמרו ויציל...

קבלה טובה אחת, יש בה את הכח להציל את החיים, לפתוח שערי ניסים וישועות. הבה נקבל על עצמנו קבלה טובה אחת, קבלה שתעניק לנו אושר רוחני קסום ועוצמה פלאית, ולעולם לא נדע אלו שערי שמים היא פתחה בפנינו, ועד כמה זכינו בזכותה לשפע אושר ועושר שמימי!